

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1931 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner angående tull å potatis.

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 111 i första kammaren av herr *Alexander Nilsson* m. fl. och nr 168 i andra kammaren av herr *Persson* i Trången m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte som en provisorisk åtgärd i avvaktan på det beslut, som kan komma att föränledas av den utredning 1928 års tullkommitté fått sig anbefalld besluta, att potatis, rå nyskördad (färsk) och inkommande under tiden 1 januari—30 juni (angiven under nr 50 gällande tulltaxa), åsättes en tull av 400 öre för 100 kilogram och annan potatis, ävensom potatisflingor (nr 51 gällande tulltaxa) åsättes en tull av 200 öre för 100 kilogram».

Enligt det av motionärerna framställda yrkandet skulle tullen å rå, nyskördad (färsk) potatis, inkommande under tiden 1 januari—30 juni, höjas från 2 kronor 50 öre till 4 kronor för 100 kilogram samt annan rå potatis, ävensom potatisflingor, åsättas en tull av 2 kronor för 100 kilogram. — Före 1930 års ingång gällde omförmälda tull å färsk potatis av 2 kronor 50 öre för 100 kilogram endast under tiden 15 februari—30 juni.

Utskottet.
Motionerna.

Till stöd för det väckta förslaget hava motionärerna i huvudsak anfört följande.

Den depression, som för närvarande tryckte jordbruksnäringen, hade sitt upphov i ett flertal sammanfallande omständigheter. En svårighet låge däri, att nödig avsättning saknades för en hel del av jordbrukets produkter. Det syntes därför vara av betydelse att i möjligaste mån skydda avsättningen av alstren från landets eget jordbruk genom att försvåra onödig import även i det fall, då man icke därigenom kunde påräkna någon höjning av produkternas pris. Ett sådant fall syntes föreligga beträffande importen av potatis till vårt land. Potatisodlingen vore mer än tillräcklig för landets behov och kunde dessutom utökas i nära nog obegränsad utsträckning. Ett tullskydd kunde under sådana förhållanden knappast påverka priset, men skulle däremot i någon mån kunna utöka avsättningsmöjligheterna och därigenom vara av viss betydelse för landets jordbruksnäring. — Ehuru importen, åtminstone vissa år, icke vore särdeles stor, syntes den dock i ej obetydlig utsträckning försvåra avsättningsmöjligheterna för den inom landet odlade varan, bland annat genom de rubbningar, som åstadkommes på den inhemska marknaden genom ojämnhet i tillförseln.

Utrikeshandeln och produktionen.

Enligt tillgängliga statistiska uppgifter uppgick importen till riket av potatis under nedannämnda år till följande kvantiteter och värden:

	Färsk potatis, inkommande under tiden 15 febr.—30 juni (betr. 1930: 1 jan.—30 juni)		Annan rå potatis, ävensom potatisflingor	
	ton	kr.	ton	kr.
1927	278	71,837	16,460	1,447,434
1928	1,085	266,890	28,365	3,576,825
1929	430	109,415	427	49,666
1930 (prel. uppgifter).....	478	.	1,542	.

Under ovannämnda år omfattade exporten jämförelsevis små kvantiteter i förhållande till importen, med undantag dock för år 1927, då exporten av annan rå potatis, ävensom potatisflingor, utgjorde 4,305 ton med ett värde av 300,763 kronor.

Jämlikt statistiska centralbyråns beräkningar uppgick skörden av potatis i Sverige nedannämnda år till följande kvantiteter:

åren 1917—1926, medeltal	1,827,574 ton
år 1926	1,952,676 »
» 1927	975,192 »
» 1928	1,707,689 »
» 1929 (preliminär uppgift).....	1,928,056 »
» 1930 (» »).....	1,799,298 ».

Utskottets yttrande.

Av de ovan lämnade uppgifterna rörande utrikeshandeln och produktionen framgår, att införseln av potatis är synnerligen obetydlig i jämförelse med skördens storlek. Ehuru införseln under år 1928 var osedvanligt stor till följd av den ringa skörden under närmast föregående år, uppgick dock införseln år 1928 icke till mera än 1.6 procent av medelskörden för perioden 1917—1926 respektive 3 procent av 1927 års skörd. En tull å potatis kan därför, såsom jämväl motionärerna framhållit, knappast påverka priset inom landet å denna vara. Den förbättring av avsättningsmöjligheterna för svensk potatis, som en genom tullens åsättande minskad import kunde medföra, skulle enligt utskottets mening även bli synnerligen ringa. Under åren 1929 och 1930, då skörden var medelmåttig, uppgick sålunda totalinförseln icke till mera än respektive 0.4 och 1.1 pro mille av skörden för samma år. Om än till en eller annan ort vid något tillfälle må hava införts potatispartier, som med hänsyn till de lokala avsättningsmöjligheterna kunnat betraktas såsom mera betydande, och utbudet av dessa partier därför åstadkommit störning å marknaden, kan enligt utskottets uppfattning detta förhållande dock icke utgöra tillräckligt skäl för åsättande av tull å varan. I anslutning härtill har utskottet ansett sig böra framhålla, att frågan om åvägabringande av bättre avsättningsförhållanden inom landet för svensk potatis i främsta

rummet är en fråga om organisation av försäljningen samt om nedbringande av kostnaderna för transport av potatisen från produktionsorten till den icke sällan långt därifrån belägna konsumtionsorten.

Utskottet, som sålunda icke kunnat tillstyrka det föreslagna tullskyddet för potatisodlingen, har ansett sig ytterligare böra erinra, att denna odling för närvarande dock indirekt åtnjuter ett skydd dels genom den jämförelsevis höga tullen å stärkelse (20 kronor för 100 kilogram), dels därigenom att en särskild skatt skall jämlikt förordning av den 25 juli 1912 (nr 170) erläggas för utländsk potatis liksom även för majs samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse, dels ock slutligen därigenom att för brännvin, tillverkat vid bränneri under tid då nyssnämnda slags ämnen där användas för brännvinstillverkning, skall enligt 27 § brännvinstillverkningsförordningen den 11 juni 1926 (nr 207) erläggas en särskild avgift, vartill motsvarighet icke finnes för brännvin, framställt ur uteslutande svensk potatis.

Vad härefter angår den föreslagna höjningen av tullen å färsk potatis, inkommande under tiden 1 januari—30 juni, vilken tull mera har avseende å trädgårdsodlingen än å jordbruket men även i viss mån är att betrakta som en finanstull, hava några särskilda skäl för förslaget i denna del icke blivit av motionärerna anförda. Då denna skyddsfråga ingår bland de frågor, som 1928 års tullkommitté är sysselsatt med att utreda, har utskottet med hänvisning härtill ansett sig jämväl böra avstyrka den föreslagna tullförhöjningen för färsk potatis.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:111 av herr Alexander Nilsson m. fl. och II:168 av herr Persson i Trången m. fl., angående tull å potatis, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1931.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg*, Örne, Bergman, Ericson i Obergå, Jönsson i Slåtåker, Björnsson, Leander, Lövgren i Nyborg*, Olsson i Ramsta, Björklund, Olsson i Golvvasta, Wohlin*, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Forssberg, Åström, Ericson i Boxholm, Johansson i Krogstorp* och Anderson i Norrköping*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

av herrar *Ericson* i Obergå, *Olsson* i Golvvasta och *Nilsson* i Hörby, vilka yrkat bifall till motionerna; samt

av herrar *Jönsson* i Slåtåker och *Forssberg*.